

**การศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางการใช้สารสนเทศในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3
A Study of States, Problems and Guidelines in Using Information for the Internal
Quality Assurance of the Schools under the Office of Ubon Ratchathani
Primary Educational Service Area 3**

สิริพร สุดตา¹ นิรมิต ชาวระนอง² พงษ์ธร สิงห์พันธ์³

¹นิสิตครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

²⁻³อาจารย์ประจำ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยคือ (1) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการใช้สารสนเทศในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 (2) เพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการใช้สารสนเทศในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 จำแนกตามตำแหน่งและขนาดของโรงเรียน (3) เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาระบบสารสนเทศในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิโดยจำแนกตามสัดส่วนขนาดของสถานศึกษาผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้มีส่วนที่ดูแลระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 202 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .98 สถิติที่ใช้ได้แก่ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าทีและการวิเคราะห์ความแปรปรวน

ผลการวิจัยพบว่า

1) สภาพการใช้สารสนเทศในการประกันคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 3 โดยภาพรวม พบว่า มีสภาพอยู่ในระดับมาก ส่วนปัญหาการใช้สารสนเทศในการประกันคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

2) เปรียบเทียบสภาพและปัญหาการใช้ระบบสารสนเทศในการประกันคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 3 ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้มีส่วนที่ดูแลระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจำแนกตามตำแหน่งและขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวม พบว่า ไม่แตกต่างกันส่วนรายด้าน ด้านการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3) แนวทางการพัฒนาการใช้สารสนเทศในการประกันคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสรุปได้ดังนี้ ควรจัดบุคลากรรับผิดชอบเฉพาะงานประกันคุณภาพโดยตรง ควรมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการจัดทำระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้กับผู้รับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง มีการนิเทศติดตามการปฏิบัติงานของผู้รับผิดชอบงานระบบประกันคุณภาพอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ควรกำหนดนโยบายแผนงานและรูปแบบการจัดระบบประกันคุณภาพในสถานศึกษาให้มีความชัดเจนเพิ่มมากขึ้นจากที่มีอยู่แล้ว เพื่อเป็นการพัฒนาระบบประกันคุณภาพให้กับสถานศึกษาเพื่อเป็นการประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอกและรองรับการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ต่อไป

คำสำคัญ: สภาพปัญหา; สารสนเทศ; การประกันคุณภาพ; สถานศึกษา

ABSTRACT

The research aimed to study the states and problems in using information for the internal quality assurance of the schools under the Office of Ubon Rachthani Primary Educational Service Area 3, to compare the states and problems found as classified by the positions and the school size, and to investigate the guidelines for the development of information for the internal quality assurance. The samples used in the research were derived by a stratified sampling as classified by the school size, the administrators, and teachers responsible for the internal quality assurance. The sample size was determined by Krejcie and Morgan's table. A total of 202 subjects were used in the research. The research instruments were a questionnaire and an interview having a confidence value equivalent to .98. Statistics were percentage, mean, standard deviation, t-test and variance analysis.

The research findings were as follows.

1. Concerning the use of information for the internal quality assurance in the primary schools under Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area 3, it was found that the states were found at a very good level. The problems related to the use of information for the quality assurance were at a low level.

2. Based on a comparison of the problems and states in using information for the internal quality assurance, it was found that there was no difference between the school administrators and the teachers responsible for the internal quality assurance. As regards the use of information, there was a difference with a statistical significance of 0.05.

3. The guidelines for developing the use of information for the internal quality assurance were as follows. The personnel directly responsible for the quality assurance should be recruited. A workshop on the internal quality assurance should be held for those responsible for the task. Supervision, and follow-up of those responsible should be conducted at least once in a semester. Policies and plans on the internal quality assurance should be clearly made so that the development would be improved and the quality would be accredited.

Keywords: Problem State; Information; Internal Quality Assurance; School

บทนำ

การศึกษาไทยในปัจจุบัน อยู่ในความสนใจของประชาชนทั่วไป ทั้งในแวดวงการศึกษาและวงการด้านเศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรม การจัดการศึกษาสามารถนำเอาความรู้และเทคโนโลยีเข้าสู่กระบวนการผลิตด้านอุตสาหกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ การศึกษาสามารถพัฒนาทักษะ ฝีมือ ความรู้ ความชำนาญการของแรงงานไทยให้สอดคล้องกับความต้องการของเทคโนโลยีในปัจจุบัน และการศึกษาสามารถสร้างผู้นำรุ่นใหม่ และสร้างความรู้พื้นฐานทางประชาธิปไตยให้แก่ประชาชนส่วนใหญ่ได้ เราก็คงจะได้ผู้นำทางการเมืองที่มีประสิทธิภาพ ความรู้ในการบริหารบ้านเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีวิสัยทัศน์กว้างไกล

ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้โลกเต็มไปด้วยข่าวสารข้อมูล ที่มีการเคลื่อนไหวอย่างรวดเร็ว บุคคลที่มีสื่อต่างๆ อยู่ในครอบครองจะสามารถรับรู้และสัมผัสข้อมูลข่าวสารได้รวดเร็ว และสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้มากกว่าบุคคลอื่นๆ ที่ไม่มีโอกาสในการใช้บริการของเทคโนโลยีสารสนเทศมีความแตกต่างกันอันเนื่องมาจากเหตุผลหรือข้อจำกัดต่างๆ เช่น ความยากจน อยู่ในพื้นที่ห่างไกล ช่องว่างของการรับรู้ข่าวสารจะเกิดขึ้นกับกลุ่มคนที่เทคโนโลยีสารสนเทศขับเคลื่อนไปถึง ปัจจุบันวิถีชีวิตของคนไทยเปลี่ยนแปลงไปมากจากอิทธิพลของกระแสโลกาภิวัตน์ คนไทยมีโอกาสรับรู้ข่าวสารได้กว้างขวางขึ้นและในทางสร้างสรรค์ เทคโนโลยีสารสนเทศได้นำเสนอโอกาสและทางเลือกให้บุคคลได้เรียนรู้จากหลายช่องทางและหลายรูปแบบ ทำให้การเรียนรู้สามารถยืดหยุ่นทั้งเวลาและสถานที่ ตลอดจนสามารถเรียนรู้ และรับรู้ข้อมูลได้อย่างต่อเนื่องตามความสนใจของตนเอง และในอนาคตบุคคลจะแสวงหาแนวทางและค้นหาความรู้ได้ด้วยตนเอง การเรียนรู้เกิดจากการจัดการศึกษาในสถานศึกษาโดยเรียนผ่านสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาที่จะมีการนำเสนอความรู้หลากหลาย และเรียนจากเหตุการณ์จริงในสังคม ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้และสร้างรูปแบบการเรียนรู้ของตนเอง การแสวงหาความรู้จะเกิดจากความพึงพอใจ เป็นการเรียนรู้เพื่อสั่งสมประสบการณ์และเพื่อ

การศึกษาหาความรู้ตลอดชีวิต ผลกระทบเหล่านี้ทำให้จำเป็นต้องปฏิรูปการศึกษา โดยเฉพาะด้านการเรียนการสอนในแนวใหม่ที่สอดคล้องกับกระแสโลกาภิวัตน์ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้โดยวิธีใดก็ได้ จะต้องมีความหลากหลายและยืดหยุ่น แต่มีการเทียบมาตรฐานและรับรองคุณภาพให้อย่างเป็นระบบ การศึกษายุคใหม่จะต้องพัฒนาคนให้มีความสามารถใช้ข้อมูลข่าวสารเป็น โดยสามารถนำมาพัฒนาเป็นกระบวนการเรียนรู้ของตนเองได้ การศึกษาต้องเตรียมคนให้มีคุณสมบัติที่เหมาะสมกับเศรษฐกิจยุคโลกาภิวัตน์ สามารถควบคุมภาวะวิกฤตเศรษฐกิจได้ การศึกษาจะต้องมีเป้าหมายหลักในการสร้างบุคคลแห่งการเรียนรู้เพื่อก่อให้เกิดองค์กรและสังคมแห่งการเรียนรู้ที่จะเป็นองค์ประกอบสำคัญในการขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาและยกระดับการศึกษาของประเทศให้สามารถเข้าสู่การแข่งขันกับนานาชาติได้ ในยุคโลกาภิวัตน์ที่ทุกคนในโลกจำเป็นต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของข้อมูลข่าวสาร การได้มาซึ่งข้อมูลใหม่ๆ อันเกิดจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ประชากรในแต่ละท้องถิ่นไม่อาจหลีกเลี่ยงความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตลอดเวลาได้ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องสร้างคนให้มีคุณภาพที่มีความสามารถพร้อมที่จะเผชิญและจัดการกับความเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ (อมรวิรัช นาคทรพร 2543: 1)

การประกันคุณภาพภายนอก เป็นการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา เพื่อให้มีการติดตามและตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมาย หลักการ และแนวทางการศึกษาในแต่ละระดับ ซึ่งประเมินโดย “สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือเรียกชื่อย่อว่า “สมศ.” พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกอย่างน้อย 1 ครั้ง ในทุกรอบ 5 ปี นับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา 2550: 12)

การประกันคุณภาพภายในเป็นการสร้างระบบและกลไกในการพัฒนา ติดตามตรวจสอบและประเมินการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เป็นไปตามนโยบาย เป้าหมายและระดับคุณภาพ ตามมาตรฐานที่กำหนดโดยสถานศึกษาและหรือหน่วยงานต้นสังกัด โดยหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษากำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในเสนอต่อสภาสถาบันหน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก (สำนักงานทดสอบทางการศึกษา 2544: 8)

การเตรียมการวางแผนจัดระบบข้อมูลสารสนเทศเป็นกระบวนการตรวจสอบเพื่อการประกันคุณภาพทางการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 หมวดที่ 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพในมาตรา 48 และมาตรา 50 เรื่องความสัมพันธ์ของการเตรียมความพร้อมและการวางแผนของระบบข้อมูลสารสนเทศอันเป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาให้พร้อมที่จะมีการรับรองมาตรฐานการศึกษาและการประเมินคุณภาพการศึกษามีระดับคุณภาพสูงขึ้นเป็นไปตามลำดับในระบบการควบคุมคุณภาพการศึกษาประกอบด้วยกำหนดมาตรฐานการศึกษาและการพัฒนาเข้าสู่เกณฑ์มาตรฐานการศึกษาการดำเนินการของโรงเรียนจำเป็นต้องมีข้อมูลสารสนเทศพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของท้องถิ่นที่เป็นที่ตั้งของโรงเรียนความต้องการของชุมชนศักยภาพของโรงเรียนตลอดจนแผนพัฒนาแนวนโยบายและแนวทางการพัฒนาด้านต่างๆของหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องจึงสามารถกำหนดมาตรฐานของโรงเรียนได้เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นศักยภาพของโรงเรียนและมาตรฐานการศึกษาระดับชาติสามารถดำเนินการเข้าสู่มาตรฐานการศึกษาที่กำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542: 6)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานีเขต 3 ได้ดำเนินการประเมินสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามกฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2553 โดยเจาะลึกรายละเอียดการดำเนินงานตามภาระงานด้านต่างๆ เพื่อนำผลสรุปภาพรวมว่าไปในทิศทางใดมีส่วนใดที่ดำเนินการดี แล้วมีส่วนใดที่ต้องปรับปรุงพัฒนา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สำหรับข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการและการจัดสรรคนของสถานศึกษาโดยจัดระดับคุณภาพเป็น 3 ระดับคือระดับดี ระดับพอใช้ และระดับปรับปรุง

สภาพการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายใน พบว่า สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 มีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศอยู่ในระดับดีเพียงร้อยละ 20 ระดับพอใช้ร้อยละ 51.9 และควรปรับปรุงถึงร้อยละ 28.1 มีข้อมูลสารสนเทศขั้นพื้นฐานระดับดีเพียง 23.6 ระดับพอใช้ร้อยละ 36.4 และควรปรับปรุงถึงร้อยละ 40 มีข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับผู้เรียนระดับดีร้อยละ 22.7 ระดับพอใช้ร้อยละ 35.3 และควรปรับปรุงถึงร้อยละ 42 มีข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารวิชาการระดับดีร้อยละ 46.9 ระดับพอใช้ร้อยละ 15.4 และควรปรับปรุงถึงร้อยละ 37.7 ซึ่งถ้าพิจารณาในภาพรวมพบว่าด้านการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 มีโดยเฉลี่ยระดับดีร้อยละ 28.3 ระดับพอใช้ร้อยละ 34.75 และควรปรับปรุงมากถึงร้อยละ 36.95 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ยังไม่น่าพอใจ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 2559: 3)

การประกันคุณภาพของผู้บริหารจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในความสำคัญของสารสนเทศ ว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานในสถานศึกษา การใช้สารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพควบคู่กับกระบวนการบริหารที่เป็นระบบจะเป็นผลให้การพัฒนาการศึกษาสัมฤทธิ์ผล ในการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพของโรงเรียน แม้จะจัดให้มีผู้รับผิดชอบโดยตรง แต่ก็ยังมีปัญหาในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มงานอื่น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเกี่ยวกับสภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการใช้สารสนเทศในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 และผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลในการพัฒนาการจัดสรรคนในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ตลอดจนเป็นแนวทางสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการนำไปใช้ให้เหมาะสม และใช้ให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการใช้สารสนเทศในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการใช้สารสนเทศในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 จำแนกตามตำแหน่งและขนาดของโรงเรียน
3. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาระบบสารสนเทศในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีขอบเขตเป็นการศึกษาสภาพและปัญหาการใช้ระบบสารสนเทศในงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 3 ตามกระบวนการจัดทำสารสนเทศตามมาตรฐานของระบบประกันคุณภาพการศึกษา 6 ขั้นตอน ของสำนักทดสอบทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ คือ 1) การเก็บรวบรวมข้อมูล 2) การตรวจสอบข้อมูล 3) การประมวลผลข้อมูล 4) การ

จัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ 5) การวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศ 6) การนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ ดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษารวม 209 คน และครูผู้มีหน้าที่ดูแลระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา รวม 209 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 รวมประชากรทั้งหมดจำนวน 418 คน ในปีการศึกษา 2561

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1.1 ตำแหน่ง จำแนกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ผู้บริหารสถานศึกษา
2. ครูผู้มีหน้าที่ดูแลระบบประกันคุณภาพการศึกษา

1.2 ประเภทโรงเรียน จำแนกเป็น 3 ประเภท คือ

1. โรงเรียนขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียน 0 - 120 คน)
2. โรงเรียนขนาดกลาง (จำนวนนักเรียน 121 - 300 คน)
3. โรงเรียนขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียน 301 คนขึ้นไป)

2. ตัวแปรตาม คือ สภาพ ปัญหาและแนวทางการใช้สารสนเทศในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ดังนี้

2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.2 การตรวจสอบข้อมูล

2.3 การประมวลผลข้อมูล

2.4 การจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ

2.5 การวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศ

2.6 การนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษารวม 209 คน และครูผู้มีหน้าที่ดูแลระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา รวม 209 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 รวมประชากรทั้งหมดจำนวน 418 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ โดยจำแนกตามสัดส่วนขนาดของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้มีหน้าที่ดูแลระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (ธีรวุฒิ เอกะกุล 2550: 143) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 202 คน

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในงานวิจัยเพื่อการสัมภาษณ์นี้ได้จากการเลือกแบบเจาะจง โดยจำแนกตามสัดส่วนขนาดของโรงเรียน จำนวน 3 โรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน และครูผู้มีหน้าที่ดูแลระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำนวน 3 คน รวมกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด จำนวน 6 คน โดยเลือกจากโรงเรียนที่มีผลงานเชิงประจักษ์ด้านระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ นำแบบทดสอบมาหาความเที่ยงของแบบสอบถามหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach Alpha Coefficient; พวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2550:125) ได้ค่าความเชื่อมั่นในภาพรวมเท่ากับ 0.98

การวิเคราะห์ข้อมูล

เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมดมาตรวจให้คะแนนเป็นรายข้อตามเกณฑ์ที่กำหนดแล้วคัดเอาเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์ไว้
2. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป
3. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยค่าสถิติในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ
4. วิเคราะห์สภาพและความต้องการจัดระบบสารสนเทศโดยค่าสถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
5. ทดสอบสมมติฐานโดยการเปรียบเทียบค่าสถิติของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตำแหน่งโดยใช้ t-test, Scheffe' และจำแนกตามขนาดสถานศึกษาโดยใช้ F- test

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยดำเนินการ ดังนี้

1. ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี เพื่อขออนุญาตทำการวิจัยและขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 แจ้งผู้อำนวยการสถานศึกษาในสังกัด เพื่อให้ความร่วมมือ
3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามส่งให้สถานศึกษาขอความร่วมมือจากผู้บริหารสถานศึกษาข้าราชการครูที่มีหน้าที่ดูแลระบบสารสนเทศ และข้าราชการครูที่ทำหน้าที่ประกันคุณภาพ การศึกษา โรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง เพื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างให้
4. ผู้วิจัยขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างอีกทางหนึ่งด้วย
5. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บแบบสอบถามจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ด้วยตนเอง และได้แบบสอบถามกลับคืนมาทั้งหมด

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางการใช้สารสนเทศในการประกันคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพและปัญหาการใช้สารสนเทศในการประกันคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 โดยรวมพบว่า มีสภาพอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 6 ขั้นตอน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ คือ ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล รองลงมาคือ ขั้นตอนการตรวจสอบข้อมูล ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศ ขั้นตอนการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ ขั้นตอนประมวลผลข้อมูล

และมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ขั้นการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ ตามลำดับ มีปัญหาการใช้สารสนเทศในการประกันคุณภาพสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับ น้อย ทั้ง 6 ขั้นตอน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ขั้นการตรวจสอบข้อมูลรองลงมาขั้นการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ ขั้นการวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศ ขั้นการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ ขั้นการประมวลผลข้อมูล และมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. เปรียบเทียบสภาพและปัญหาการใช้ระบบสารสนเทศในการประกันคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้มีหน้าที่ดูแลระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจำแนกตามตำแหน่งและขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน ส่วนรายด้าน ด้านการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. แนวทางการพัฒนาการใช้สารสนเทศในการประกันคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสรุปได้ดังนี้ ควรจัดบุคลากรรับผิดชอบเฉพาะงานประกันคุณภาพโดยตรง ควรมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการจัดทำระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้กับผู้รับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง มีการนิเทศติดตามการปฏิบัติงานของผู้รับผิดชอบงานระบบประกันคุณภาพอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ควรกำหนดนโยบายแผนงานและรูปแบบการจัดระบบประกันคุณภาพในสถานศึกษาให้มีความชัดเจนเพิ่มมากขึ้นจากที่มีอยู่แล้ว เพื่อเป็นการพัฒนาระบบประกันคุณภาพให้กับสถานศึกษาเพื่อเป็นการประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอกและรองรับการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ต่อไป

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้พบว่ามีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. สภาพการใช้สารสนเทศในการประกันคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 โดยรวม พบว่า มีสภาพการใช้สารสนเทศในการประกันคุณภาพทั้ง 6 ขั้น อยู่ในระดับมากทั้งหมด โดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูล มีสภาพใช้สารสนเทศในการประกันคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับมาก คือ สถานศึกษาจัดทำคำสั่งและกำหนดผู้รับผิดชอบที่มีความรู้ความสามารถในการรวบรวมข้อมูลอยู่ในระดับสูงที่สุด ขั้นการตรวจสอบข้อมูล มีสภาพใช้สารสนเทศในการประกันคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับมาก คือ ข้อมูลด้านผู้บริหาร ด้านครูและด้านผู้เรียน มีความถูกต้องตามลักษณะและประเภทของข้อมูลอยู่ในระดับสูงที่สุด ขั้นการวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศ มีสภาพใช้สารสนเทศในการประกันคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับมาก คือ การวางแผนดำเนินงานในการวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศอยู่ในระดับสูงที่สุด ขั้นการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ มีสภาพใช้สารสนเทศในการประกันคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับมาก คือ กำหนดผู้รับผิดชอบที่มีความรู้ความสามารถในการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ อยู่ในระดับสูงที่สุด ขั้นการประมวลผลข้อมูล มีสภาพใช้สารสนเทศในการประกันคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับมากคือ สถานศึกษาจัดทำคำสั่งแต่งตั้งและกำหนดผู้รับผิดชอบที่มีความรู้ความสามารถในการประมวลผลข้อมูล อยู่ในระดับสูงที่สุด ขั้นการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ มีสภาพใช้สารสนเทศในการประกันคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับมาก คือ ให้ความสำคัญในการนำเสนอและเผยแพร่สารสนเทศอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับสูงที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับสภาพจริงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ที่มีการวางแผนและการจัดการเกี่ยวกับระบบสารสนเทศรวมถึงการจัดบุคลากรให้กับสถานศึกษาเกือบทุกสถานศึกษาจึงทำให้มีสภาพการใช้งานสารสนเทศในการประกันคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับ มาก และสอดคล้องกับ อีริจิต พัฒนกิจติเวชย์ (2551: บทคัดย่อ) ผลการวิจัยพบว่า (1) สภาพการจัดการระบบสารสนเทศ เพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือด้านการวางแผน ด้านการดำเนินการ ด้านการพัฒนาปรับปรุง และด้านการตรวจสอบ (2) ผลการเปรียบเทียบสภาพการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการประกัน

คุณภาพภายในสถานศึกษาจำแนกตามขนาดสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (3) ผลการเปรียบเทียบสภาพการจัดการระบบสารสนเทศ เพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษา โดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (4) ความต้องการในการพัฒนา การจัดการระบบสารสนเทศ เพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนรายข้อพบว่าความต้องการในการพัฒนาการจัดการระบบสารสนเทศ ที่มีความต้องการมาก 3 ลำดับแรก คือ พัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถในการจัดทำระบบสารสนเทศของสถานศึกษา พัฒนาผู้บริหารให้สามารถนำข้อมูลสารสนเทศ ไปใช้เพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และวัสดุครุภัณฑ์ที่สามารถใช้ในการประมวลผลข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับนวัตกรรมันท์ศรี (2550, บทคัดย่อ) ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานและการเปรียบเทียบการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการจัดระบบบริหาร และระบบสารสนเทศด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ด้านการผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ด้านการรายงานผลการศึกษาประจำปี และด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา

2. ปัญหาการใช้สารสนเทศในการประกันคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 3 โดยรวม พบว่า พบว่า มีปัญหาการใช้สารสนเทศในการประกันคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับ น้อย ทั้ง 6 ขั้นตอน โดยขั้นการตรวจสอบข้อมูล มีปัญหาใช้สารสนเทศในการประกันคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับปานกลาง คือ มีงบประมาณสนับสนุนเพียงพอที่จะนำไปใช้ในการตรวจสอบข้อมูลอยู่ในระดับสูงสุด ขั้นการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ มีปัญหาใช้สารสนเทศในการประกันคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับน้อย คือ มีงบประมาณสนับสนุนในการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศอยู่ในระดับสูงสุด ขั้นการวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศ มีปัญหาใช้สารสนเทศในการประกันคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับน้อย คือ จัดทำดัชนีหรือตัวชี้วัดในการวิเคราะห์ข้อมูล อยู่ในระดับสูงสุด ขั้นการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้มีปัญหาใช้สารสนเทศในการประกันคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับน้อย คือ สถานศึกษามีวิธีการนำเสนอข้อมูลสารสนเทศด้านผู้บริหารด้านครูและด้านผู้เรียนด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์หรือระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต อยู่ในระดับสูงสุด ขั้นการประมวลผลข้อมูล มีปัญหาใช้สารสนเทศในการประกันคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับน้อยคือ มีการลงรหัสข้อมูลด้านผู้บริหาร ด้านครูและด้านผู้เรียนที่เป็นสากลอยู่ในระดับสูงสุด และขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูล มีปัญหาใช้สารสนเทศในการประกันคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับน้อยคือ สถานศึกษามีการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านผู้บริหาร ด้านครูและด้านผู้เรียนจากแหล่งข้อมูลโดยตรงอยู่ในระดับสูงสุด โดยปัญหาการใช้สารสนเทศในการประกันคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 อาจจะมีบางสถานศึกษามีปัญหาการดำเนินการระบบสารสนเทศอยู่บ้าง ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะมีสถิติในการย้ายของบุคลากรบ้าง จึงทำให้การดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบางสถานศึกษาอาจจะเกิดปัญหาได้ สอดคล้องกับ ปริญญาญ์ ภูพิทักษ์พงศ์ (2557: บทคัดย่อ) ผลการวิจัย พบว่า สภาพความพร้อมของการจัดระบบสารสนเทศตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาโรงเรียนได้มีข้อมูลสารสนเทศค่อนข้างมากและได้ดำเนินการจัดระบบสารสนเทศตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ซึ่งมีการดำเนินการค่อนข้างมาก ส่วนปัญหาที่พบคือบุคลากรขาดความรู้ประสบการณ์ในการจัดระบบสารสนเทศและไม่ใช้ข้อมูลสารสนเทศในการตัดสินใจ วินิจฉัย สังการ ข้อเสนอแนะคือ ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้แก่บุคลากร ศึกษาดูงานเพื่อเพิ่มประสบการณ์ในการทำงานและควรมีการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในงานด้านต่างๆ ขอบการบริหาร และการจัดการของโรงเรียนทุกๆ ด้าน สำหรับปัจจัยสนับสนุนในการจัดระบบสารสนเทศควรมีบุคลากรที่มีความรู้ด้านสารสนเทศควรมีวัสดุอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ และควรจัดสรร

งบประมาณสนับสนุนการจัดระบบสารสนเทศ และสอดคล้องกับมณฑลยา ทองพล (2550, บทคัดย่อ) การศึกษาพบว่า ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนตามความคิดเห็นของครู โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบปัญหาเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการเตรียมการก่อนการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ระดับสถานศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และด้านการผดุงระบบประกันคุณภาพการศึกษา เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อสภาพและปัญหาการใช้ระบบสารสนเทศในการประกันคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้มีส่วนที่ดูแลระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งและขนาดของสถานศึกษา พบว่า มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่า ด้านการนำข้อมูลไปใช้ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้มีส่วนที่ดูแลระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดกลาง และสถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีสภาพและปัญหาการใช้สารสนเทศในการประกันคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ได้มีการจัดการเกี่ยวกับระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างเป็นปัจจุบัน ทำให้สถานศึกษาที่อยู่ในสังกัดจำเป็นต้องจะทำการระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เป็นปัจจุบันเช่นกัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ได้มีการพัฒนาบุคลากรผู้ที่มีหน้าที่ดูแลระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยการจัดอบรมสัมมนาอย่างต่อเนื่องทำให้ผู้ที่มีหน้าที่ดูแลระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาดำเนินการจัดการระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนจำนวนบุคลากร นักเรียน วัสดุอุปกรณ์ในสถานศึกษาต่าง ๆ มีจำนวนไม่มากจึงทำให้การเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศต่างๆ สามารถดำเนินการไปได้อย่างรวดเร็ว สอดคล้องกับ ดวงพร สมุทรโมฬี (2549: บทคัดย่อ) ผลการวิจัยพบว่า การบริหารระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ด้านการวางแผนการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศอยู่ในอันดับสูงสุด ส่วนด้านการตรวจสอบการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศอยู่ในอันดับต่ำสุด การบริหารระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพ ของโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ทางสถิติ การบริหารระบบข้อมูลสารสนเทศ ระหว่างโรงเรียนที่ได้รับการประเมินภายนอกและโรงเรียนที่ยังไม่ได้รับการประเมินภายนอกแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งในภาพรวมและ รายด้าน โรงเรียนมีความต้องการในการพัฒนาการบริหารระบบข้อมูลสารสนเทศ ตามรายการที่กำหนดแต่ละข้อ อยู่ในระดับสูงเกินร้อยละ 95

4. แนวทางการใช้สารสนเทศในการประกันคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 3

จากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้มีส่วนที่ดูแลระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ให้ข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาพัฒนาการใช้สารสนเทศในการประกันคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสรุปได้ดังนี้ 1) ควรจัดบุคลากรรับผิดชอบเฉพาะงานประกันคุณภาพโดยตรงเพื่อรองรับการจัดการระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 2) มีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการจัดทำระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้กับผู้รับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง 3) มีการนิเทศติดตามการปฏิบัติงานของผู้รับผิดชอบงานระบบประกันคุณภาพอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง 4) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ควรกำหนดนโยบาย แผนงานและรูปแบบการจัดระบบประกันคุณภาพในสถานศึกษาให้มีความชัดเจนเพิ่มมากขึ้นจากที่มีอยู่แล้ว เพื่อเป็นการพัฒนาระบบประกันคุณภาพให้กับสถานศึกษา เพื่อเป็นการ

ประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอกและรองรับการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากการศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางการใช้สารสนเทศในการประกันคุณภาพ สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ผู้ศึกษาวิจัยมีข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้ คือ

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ควรจัดอบรมบุคลากรที่มีหน้าที่ดูแลระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศในการประกันคุณภาพสถานศึกษา เป็นระบบเดียวกันตั้งแต่ระดับหน่วยเหนือจนถึงระดับปฏิบัติ รวมไปถึงควรมีการนิเทศติดตามการปฏิบัติงานของผู้ที่มีหน้าที่ดูแลระบบสารสนเทศอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

1.2 สถานศึกษาควรจัดบุคลากรรับผิดชอบเฉพาะงานประกันคุณภาพสถานศึกษาโดยตรง

1.3 สถานศึกษาควรมีการประชุมกำหนดแนวทางปฏิบัติ ให้ครูผู้ที่มีหน้าที่ดูแลระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ทราบขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ประมวลผลข้อมูล นำข้อมูลสารสนเทศไปใช้เพื่อเป็นการประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอกให้สอดคล้องการประเมินทั้งภายในและภายนอก

1.4 สถานศึกษาควรมีการกำหนดแนวทางปฏิบัติ ให้ครูผู้ที่มีหน้าที่ดูแลระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ทราบขั้นตอนการตรวจสอบข้อมูลเพื่อเป็นการช่วยให้สถานศึกษามีคุณภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษารูปแบบระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่เหมาะสมกับสถานศึกษาขนาด ต่าง ๆ

2.2 ควรจัดทำงานวิจัยในรูปแบบงานวิจัยเชิงปฏิบัติการ เพื่อการพัฒนารูปแบบการใช้สารสนเทศในการประกันคุณภาพสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่อง การศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางการใช้สารสนเทศในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.จินฉัตร ปะโคทั้ง คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี อาจารย์ ดร.นิรมิต ขาวระนอง และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงษ์ธร สิงห์พันธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร.นเรศ ชันธะรี อาจารย์ ดร.เกริกไกร แก้วล้วน อาจารย์ ดร.สุวิมล โพธิ์กลิ่น นายศุภชัย มาตาชาติ และนายสุริยนต์ ไชยมาตร คณะผู้เชี่ยวชาญที่ให้คำปรึกษา คำแนะนำ ตรวจสอบเครื่องมือและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างยิ่ง ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

เอกสารอ้างอิง

- เขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 3, สำนักงาน. (2559). *สรุปผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 3. อุบลราชธานี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 3.*
- ดวงพร สมุทรโมฬี. (2549). *การบริหารระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม จังหวัดนครปฐม.*
- ธีรจิต พัฒนภิตติเวทย์. (2551). *การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี กาญจนบุรี.*
- ธีรภูมิ เอกะกุล. (2550). *ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 5. อุบลราชธานี: โรงพิมพ์วิทยาการพิมพ์.*
- ปรียาภรณ์ ภูพิทักษ์พงศ์. (2557). *แนวทางการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสทวิทยาเขตเวียงกาหลง สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.*
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรี. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม. (ฉบับที่2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.*
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2550). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- มนต์ทยา ทองพลู. (2550). *การศึกษาสภาพปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- สำนักงานทดสอบทางวิชาการศึกษา. (2544). *การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา : กรอบและแนวทางการดำเนินงาน. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานทดสอบทางวิชาการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.*
- อมรวิรัช นาคทรพรพ. (2543). *รายงานการติดตามผลการประกันคุณภาพและรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษา การศึกษาขั้นอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.*
- Aaron Smuts. (2005). *American Society for Aesthetics Newsletter.*
- Kaputa, Donna Maric. (1994). *How Have the Applications of Computers Affected the Administration of Higher Education. Dissertation Abstract Internation. 55,6 : 1436-A.*
- Ku, Catherina Yi-Fang. (1995). *A Critical Success Factors Study of Management Information Systems Downsizing : Form Management Information Systems Managers Perspectives. Dissertation Abstract Internation. 55,10 : 3022-A.*
- Murgatroyd, S., & Morgan, C. (1994). *Total Quality Management and the School. Philadelphia: Open University Press, 1994.*
- Ngwenya MD. (2004). *The Imaging Technique as Learning Support for Educationally Disadvantaged Learners in the Secondary School to Improve Reading Comprehension. Pretoria: University of Pretoria.*

